

leste nochtans trouw aan den gezworen eed gezegevierd zou hebben.

Ook volgens Mr. Levy »staat het vast,” dat dit geval van echtscheiding metterdaad het eerste was, hetwelk te Rome voorkwam ¹⁾, welke uitspraak of een meer dan een halve eeuw verouderd standpunt aangeeft, of althans in dezen autoriteit ontzegt aan mannen, wier naam tot dusverre op het gebied van het Romeinsche recht niet geheel zonder aanzien was.

Rein achte reeds in 1836, bij de eerste uitgave van zijn werk over het Romeinsche privaatrecht, het hierboven medegedeelde verhaal, als ware die echtscheiding de eerste geweest, niet zeer geloofwaardig ²⁾. Vóór hem had Wächter hetzelfde betoogd ³⁾, en dit op gronden, waarvan ook Hasse het gewicht ten deele heeft erkend ⁴⁾. Ihering koestert eveneens twijfel, gelijk voldoende blijkt, waar hij spreekt van »der bekannten Sage, dasz die Ehescheidung des Sp. Carvilius (U. C. 520) die erste gewesen sein soll.” ⁵⁾ Marquardt wijst er op, dat Valerius Maximus van eene echtscheiding reeds in het jaar 306 vóór Chr. gewaagt, weshalve het »auf einem Missverständnisse beruht, wenn der bekannte Fall des Sp. Carvilius 523=231 für den ersten einer Trennung der Ehe gehalten wurde,” etc. ⁶⁾ En Voigt ziet blijkens zijn ten vorigen jare verschenen werk het bijzondere van het geval alleen in den grond, waarop deze echtscheiding plaats had ⁷⁾.

Omtrent de dwaling van alle deze schrijvers kan zelfs moeielijk twijfel wezen volgens Mr. Levy. Het »staat vast dat er vijf eeuwen verlopen waren, eer de eerste echtscheiding in Rome plaats had. Of zou wellicht de heer Levy in dezen minder grondig zijn te werk gegaan?

Te meer beteekenis heeft het volgens Mr. Levy vaststaande feit

¹⁾ *Handd. der Ned. Juristen-Vereeniging*. 1882. II. p. 17.

²⁾ T. a. p., p. 207 en volgg.

³⁾ T. a. p., p. 82 en volgg.

⁴⁾ T. a. p., p. 134.

⁵⁾ T. a. p., II. 1. p. 208 noot 316.

⁶⁾ T. a. p., I. p. 69.

⁷⁾ *Das Civil-und Criminalrecht der XII Tafeln*. 1883. II. p. 711 noot 4.